

מרכז מורשת לתולדות התקשורת הציבורית בישראל

הצעה להחלטה

מחליטים, מתוך הכרה בתרומתה של התקשורת הציבורית למורשת התרבותית של החברה הישראלית ובחשיבות הקמת מרכז מורשת לתולדות התקשורת הציבורית בישראל:

1. להקים צוות היגוי בין משרדי שיבחן את היתכנות הקמתו של מרכז מורשת לתולדות התקשורת הציבורית בישראל, אשר יכלול אוסף ותצוגה של מורשת התקשורת הציבורית ושל ההתפתחות הטכנולוגית שחלה בתחום התקשורת בארץ בהתבסס, בין השאר, על תכולת אולפני "קול ישראל" במתחם הטמפלרי ההיסטורי שבמתחם שרונה בתל אביב (להלן – "המיזם").
2. בצוות ההיגוי יהיו חברים נציג משרד ירושלים ומורשת (יו"ר), נציג לשכת העיתונות הממשלתית ונציג משרד המדע והטכנולוגיה.
3. צוות ההיגוי יגבש המלצות וחלופות, שבמסגרתן ייבחנו בין היתר מרכיבי השונים של המיזם, לרבות: התכנון האדריכלי והשימור של המבנים ואולפני הרדיו ההיסטוריים במתחם שרונה בתל-אביב-יפו, פירוט התכנים והמרכיבים הפיזיים והחינוכיים, גופי התקשורת הציבורית שיכללו בו, ההתכנות הכלכלית, המבנה התקציבי והמבנה הארגוני.
4. צוות ההיגוי יגיש את המלצותיו לממשלה, לא יאוחר מתאריך ה-1.3.2020.
5. להסמיך את לשכת העיתונות הממשלתית להמשיך לתחזק ולשמר את הציוד ההיסטורי הנמצא באולפני קול ישראל במתחם שרונה בתל אביב, ולשמרם על כנם במטרה שיוכל לשמש בעתיד כחלק מהמיזם.

דברי הסבר

רקע כללי

התקשורת הממלכתית הישראלית על מרכיבי המדיה השונים הנכללים בה, מהווה החל מימי המדינה שבדרך ועד עתה גורם משמעותי בעיצוב דמותה של מדינת ישראל ונדבך חשוב בהנחלת המורשת המתחדשת של המדינה ומוסדותיה.

בתוך כך, בין היתר, לשכת העיתונות הממשלתית, אספה מיום הקמתה ועד היום חומרים ארכיוניים רבים בתחומי התקשורת הכתובה, המצולמת והמשודרת, ולצד זאת, אולפני רשות השידור במתחם שרונה בתל אביב מכילים ציוד וחומרים אשר יש בהם כדי להוות תשתית להקמת מרכז מורשת לתולדות השידור הציבורי.

עד כה לא קם גוף הפועל לשימור המורשת המפוארת של התקשורת הציבורית בישראל, ועתה עם הפסקת שידורי רשות השידור, נוצר צורך בבחינת היתכנות להקמת מרכז מורשת התקשורת הציבורית בישראל. זאת, מתוך הכרה בחשיבות תרומתה של התקשורת הציבורית הישראלית, על כלל מרכיביה (עיתונות כתובה, עיתונות מצולמת ומשודרת), לגיבוש זהותה הלאומית, ערכיה, שפתה ותרבותה של החברה הישראלית.

מקץ עשרות שנות פעילות ב-15 במאי 2017 הפסיקה רשות השידור את שידוריה מתוקף חוק השידור הציבורי הישראלי, התשע"ד-2014, ובהמשך לכך אולפני רשות השידור במתחם שרונה בתל אביב, על תכולתם, אינם פעילים עוד. הן הבניין והן האולפנים של קול ישראל השוכנים מהווים נכס בעל ערך היסטורי חשוב. במתחם הסובב את מבנה רשות השידור בשרונה מבוצעות כיום עבודות תשתית נרחבות להקמת גורדי שחקים, המאיימים על שרידות המבנים ותכולתם זאת לצד סכנות של ונדליזם בכל הנוגע לציוד המקובע במבנים של רשות השידור.

בשל עבודות התשתית האמורות והשלכותיהן האפשריות, קיימת דחיפות לקידום תכנית שימור הנכסים הקיימים של רשות השידור, כאמור, ומניעת פגיעה בהם. מדובר בפרויקט בעל חשיבות לאומית וציבורית מוכרת ומוכחת, בעל ערכיות גבוהה למורשת השידור הציבורי במדינות השונות, ומהווה נדבך חשוב בעיצוב ההיסטוריה של ישראל הצעירה והצומחת. זהו מיזם חד פעמי, ייחודי והמתאים ביותר, שלא קיים וכנראה גם לא יהיה אחר כמוהו לאור נגיעתו בשידור הציבורי הישראלי ובו ישולבו גם תחומי המורשת של העיתונות הכתובה והטלוויזיה הישראלית.

עד היום הופעל צוות היגוי בין משרדי מצומצם אשר בין היתר עוקב אחרי ההתפתחויות במתחם שרונה, ובוחן אפשרויות למניעת הפגיעה בהם. לצורך השלמת בדיקת ההיתכנות לקידום תכנון המיזם בזמן הקצר ביותר תוך צמצום הפגיעה בנכסים ההיסטוריים כאמור, קיימת דחיפות לכינון בהקדם האפשרי צוות היגוי בין משרדי אשר יכלול את כל הגורמים הרלוונטיים. כמו כן, קיימת חשיבות למסד את עבודת הצוות במסגרת החלטת הממשלה - זאת בשים לב בין היתר לממשקי העבודה שצפויים בין הצוות לבין גורמים אחרים רלוונטיים, כגון, עיריית תל-אביב, גל"צ וכו'.

לאור האמור, מוצע להקים צוות היגוי בין משרדי שיבחן את ההיתכנות להקמת מרכז מורשת שיכלול אוסף ותצוגה של מורשת התקשורת הציבורית ושל ההתפתחות הטכנולוגית שחלה בתחום התקשורת בארץ. צוות ההיגוי ייועץ באנשי המקצוע הרלוונטיים – אוצר/ת, רשם/ת, אנשי תוכן ויועצים נוספים לפי הצורך. צוות ההיגוי יגיש את המלצותיו לממשלה, לא יאוחר מתאריך ה-1.3.2020.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

אין

תקציב

אין. ההיבטים התקציביים של המיזם ייבחנו במסגרת עבודת צוות ההיגוי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא יהיו בשלב הצגת הפרוגרמה השלכות על מצבת כוח האדם במשרדי הממשלה הרלוונטיים.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההצעה מקובלת על ראש הממשלה (האחראי על לע"מ) ההצעה הועברה למשרד התקשורת, לגלי צהל ולתאגיד השידור הציבורי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד מצורפת להצעה להחלטה (ראה טופס נלווה).

סיווגים

סיווג ראשי: 03תהליך;

סיווג משני:)

תחום פעולה עיקרי: 08תרבות, סמלים וטקסים;

מוגש על ידי שר המדע והטכנולוגיה
ועל ידי השר לירושלים ומורשת

ט"ז בחשוון התש"ף
14 בנובמבר 2019

14 נובמבר, 2019

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה: מרכז מורשת לתולדות התקשורת הציבורית בישראל

תמצית הצעת המחליטים בהתייחס להיבטים המשפטיים:

1. מוצע להקים צוות היגוי (להלן: "הצוות") אשר יפעל להכנת תכנית לשימור האוצרות ההיסטוריים ממתקני רשות השידור בשרונה ויבחן את האפשרות לקדם מרכז מורשת לתולדות התקשורת הציבורית בישראל, כמפורט בהצעה ובדברי ההסבר (להלן: "המיזם").
2. הצעת ההחלטה מסמיכה את צוות ההיגוי להכין המלצות וחלופות, שבמסגרתן ייבחנו, בין היתר, מרכיביו השונים של המיזם. צוות ההיגוי יגיש את המלצותיו לממשלה, לא יאוחר מתאריך ה- 1.3.2020.
3. יודגש כי צוות היגוי בין משרדי כבר החל לפעול דה פקטו לבדיקת ההיתכנות לקידום תכנון המיזם. תכליתה של הצעת ההחלטה למסד את עבודתו של הצוות, זאת בשים לב, בין היתר, לממשקי העבודה שצפויים בין הצוות לבין גורמים רלוונטיים.
4. בהתאם להסכמות שהושגו בין החשכ"ל, משרד מורשת וירושלים, משרד המדע והטכנולוגיה ולשכת העיתונות הממשלתית, סביב פירוקה של רשות השידור, לשכת העיתונות הממשלתית לקחה על עצמה האחריות לשמר את הציוד ההיסטורי של רשות השידור בשרונה. בהתאם לאמור, התקבלה החלטה על ידי החשכ"ל מכוח סעיף 111 (ב) לחוק תאגיד השידור הציבורי, התשע"ד-2014, בה הוא מסמיך את לשכת העיתונות להחזיק בציוד של רשות השידור במתחם שרונה, כאמור. סעיף 5 להצעה משקף את תפקידה של לשכת העיתונות הממשלתית בהתאם להסכמות אלו.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

5. הצעת ההחלטה מובאת לאישור הממשלה לאחר שהתקבל בכנסת חוק התפזרות הכנסת העשרים ואחת, התשע"ט-2019. בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הממשלה וחבריה, מחויבים באיפוק בהפעלת סמכויותיהם לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות מיוחדת לפעול בהם בתקופה זו. בהתאם לפסיקה, מתחם הסבירות לעניין זה נבחן בשים לב למאפייניה של הסמכות הקונקרטית המופעלת ובהתחשב באיזון הנדרש בין הצורך בעשייה לבין דרישת האיפוק כאמור.
6. בהתאם למידע שנמסר על ידי גורמי המקצוע הנוגעים בדבר, וכמפורט גם בדברי ההסבר להצעה, במתחם הסובב את מבנה רשות השידור בשרונה מבוצעות כיום עבודות תשתית נרחבות להקמת גורדי שחקים, המאיימים על שרידות המבנים. זאת, לצד סכנות של ונדליזם בכל הנוגע לציוד המקובע במבנים של רשות

הלשכה המשפטית

השידור. בשל עבודות התשתית האמורות והשלכותיהן האפשריות, קיימת דחיפות לקדם פרויקט שימור במתחם של רשות השידור בשרונה כמוצע בהצעה.

7. מכיוון שעניינה של ההצעה הוא הקמת צוות, אשר מסקנותיו יוגשו כבר לאחר כינון הממשלה הבאה, נראה כי אין בהחלטה כדי לכבול את שיקול דעתה של הממשלה הבאה. בנוסף, וכמתואר לעיל, ההחלטה היא תוצר של עבודת דרגי המקצוע, שהתרשמו מהצורך הדחוף לגיבוש מדיניות בנושא.
8. נושא ההצעה גם אינו שנוי במחלוקת ציבורית, ואין בו משום הטבה לציבור הבוחרים. מדובר במיזם בעל חשיבות לאומית וציבורית מוכרת ומוכחת, בעל ערכיות גבוהה למורשת השידור הציבורי במדינות השונות, ומהווה נדבך חשוב בעיצוב ההיסטוריה של ישראל הצעירה והצומחת. זהו מיזם חד פעמי, ייחודי והמתאים ביותר, שלא קיים וכנראה גם לא יהיה אחר כמוהו לאור נגיעתו בשידור הציבורי הישראלי ובו ישולבו גם תחומי המורשת של העיתונות הכתובה והטלוויזיה הישראלית.
9. אין מניעה, גם בעת הזאת, לבצע עבודה מקצועית במסגרת הצוות לצורך הצגת הצעה למדיניות סדורה, לרבות התקציבים הדרושים לכך, לממשלה החדשה, לכשתוקם. כאמור, עצם הקמת הצוות ומסקנותיו אינם כובלים את שיקול דעתה של הממשלה הבאה, לקבוע מדיניות בנושא.
10. בנסיבות אלו, אין מניעה לקבלת ההחלטה, גם בעת הזו.
11. ההצעה הועברה גם למשרד התקשורת ולתאגיד השידור הציבורי, אשר השיבו כי אין להם התנגדות לקידום ההצעה. ההצעה הועברה גם לגלי"צ.
12. לאור זאת, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ההצעה מקובלת על היועצת המשפטית של משרד רה"מ והיועצת המשפטית של משרד ירושלים ומורשת.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה: לאור האמור לעיל, לרבות בהיבטים של תקופת בחירות, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

בכבוד רב

הדס פרבר-אלמוגי, עו"ד